

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

Література

1. Андрюханова В.М. Сучасні підходи щодо вирішення проблеми підготовки вчителя до інноваційної діяльності // *Управління школою*. 2020. №34. С. 5–10.
2. Ключєва Т.М. Творчий підхід учителя до створення сучасного уроку // *Таврійський вісник освіти*. 2015. №2 (2). С. 122 – 129.
3. Єрмаков І.Г., Хайруліна В.М. Виховання особистості // Педагогічні інновації у сучасній школі. Київ : Освіта, 2014. 175 с.
4. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2013. 320 с.

СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АТМОСФЕРИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Д. Новікова,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. У Державній національній програмі "Освіта. Україна ХХІ століття" серед принципів модернізації освіти в Україні одним із найважливіших визначений принцип гуманізації й утвердження людини як найвищої соціальної цінності, гармонія стосунків людини і навколишнього середовища суспільства і природи.

Велике значення має психологічна атмосфера уроку, що дозволяє школяреві максимально реалізувати свої можливості.

Успішні та правильно організовані уроки є запорукою ефективності всього навчально-виховного процесу. Серед причин низької успішності виділяють

лінощі, небажання вчитися, погіршення стану здоров'я, відсутність інтересу та мотивації. Основним способом усунення цих причин є створення сприятливого мікроклімату на кожному уроці. Адже крім здібностей, рівня інтелекту дитини, навчання, розвиток і успіх учня залежить від того, у якій психологічній атмосфері відбувається процес здобуття знань. Вчитель має розуміти психічний стан учнів, бути спроможним розрадити їх, зняти емоційну напругу, створити в класі природну атмосферу тепла, довіри, взаємоповаги, тобто сприятливий мікроклімат уроку.

Сьогодні багато досліджень, які пов'язані з організацією уроків щодо створення позитивного психологічного мікроклімату в учнів. Науковці доводять їх позитивний вплив на самооцінку й самовідчуття суб'єктів освітнього процесу. Вчені Н.Бабенко, О.Дубасенюк, А.Воловик, В.Воловик обґрунтовували теоретичні основи, методику організації таких уроків [2,с.56]. Функції тренінгової психологічної діяльності на сучасних уроках розкрито в дослідженнях В.Бочелюка, В.Петрушева, В.Піменова. [1, с.56]. Водночас, ми презентуємо сучасні форми організації уроків англійської мови за допомогою психологічних тренінгів, які свідчать про стан емоційного комфорту, захищеності, зручності учнів; про те, як дитина переживає задоволення успіху, безпеки, свою значимість для інших, унікальність.

Наведемо зразки психологічних ігор, які знімають напругу в учнів, створюють на уроці сприятливі умови для самостійної діяльності, формують почуття рівноправного партнерства.

1. Веселий поділ на групи. Усі діти стають у коло, починають співати та хаотично переміщуватися. Коли вчитель зупиняє спів, учні хором запитують, наприклад, "How old are you". Цифра, яку називає вчитель, означає кількість учасників в одній групі. Діти гуртуються з тими, хто опинився поруч.

2. Вправа "Find someone who woke up earlier than you". Для вправи діти мають запитати якомога більше однокласників "What time did you wake up this morning".

Особливості завдання: усі діти залучені на уроці; усі можуть завчити, як ставити одне запитання; вправа динамічна; за результатами опитування можна поділити учнів на групи.

3. Вправа “Табу”. Учні, поділені на команди, визначають, хто в них №1, №2, №3. Перші номери стають спиною до вчителя. Вчитель підіймає аркуш зі словом. Завдання учасників, які бачать слово, пояснити його (не називаючи) якомога швидше першому номеру. Так, щоб той відгадав. Наступними спиною до вчителя стають другі номери команди. потім треті.

4. Вправа “Three paper clips”. Кожен учень отримує три скріпки. Діти стають у пари. Мета – поставити запитання так, щоб співрозмовник відповів “yes” або “no” (той, хто так відповідає – віддає товаришу скріпку). Відповідно, щоб не віддати скріпку, потрібно «викручуватися» та відповідати розлого. За сигналом вчителя пари змінюються. Перемагає той, хто зібрав найбільше скріпок.

Особливості завдання: це комунікативна активність; неважливо, які запитання ставитимуть діти, головне – залученість у процес.

5. Вправа “Чи є в тебе в рюкзаку...”. Учні отримують аркуші зі списком речей англійською: яблуко, олівець, булка, книжка тощо. Усі працюють в парах і опитують одне одного: “Is there/Are there... in your bag?”.

Особливості завдання: діти не повинні показувати анкету сусіду, щоб анкета не перетворилася на взаємне механічне заповнення бланку без ставлення запитань; після роботи в парах учням можна дати завдання - знайти трьох людей, з якими вони не працювали; розповісти про те, що в рюкзаку дітей, які відповіли на їхні запитання.

Здоровий психологічний клімат означає, що дитина перебуває у стані духовного комфорту: рівноваги, спокою, захищеності: вона задоволена, оптимістична. У стані емоційного комфорту дитина характеризується оптимістичним світосприйняттям, вона відкрита для контактів. Це позитивно позначається на всіх сферах життєдіяльності, підвищує працездатність, посилює активність, упевненість, віра у свої можливості, сили.

Психологічний комфорт залежить від того, як педагог підтримує дітей, забезпечує їх успіхи в різних видах діяльності.

Так, психологічний комфорт у процесі навчальної діяльності залежить від того, як складаються відносини між педагогами і дітьми, дітей між собою, педагогом і батьками, між різними суб'єктами та об'єктами. Безперечно, без гуманізації взаємин між учителями та учнями неможливо сформувати позитивний психологічний клімат.

Глибоко людяні, гуманні стосунки між педагогом та дітьми першооснова взаєморозуміння, позитивного самопочуття, найповнішого розкриття можливостей кожної дитини.

Факторами впливу на клімат уроку є емоційний стан та настрої учителя. Позитивний психологічний клімат на уроці починається із самонавіювання вчителя. В Сухомлинський зазначав в своїх творах, що «йдучи до школи, педагог повинен переконувати себе в тому, що діти, до яких він прямує, - найкращі, найстаранніші, він іде до них з радістю. Учитель повинен любити всіх дітей: здібних і нездібних, веселих і нудних, лінивих і старанних, слухняних і неслухняних, їх потрібно розуміти»

Наступним важливим фактором є тактовність вчителя та відчуття міри у критиці дитини. Учні не повинні відчувати страху за правильність сказаного чи зробленого. Прискіпливе виправляння кожної помилки, допущеної учнем, заважає створенню атмосфери доброзичливості, породжує скутість, настороженість, відвертає увагу учня від предмета.

Величезну роль емоційної основи навчання постійно підкреслював В. Сухомлинський: «Відсутність емоцій, притаманна нашому сучасному навчанню, є однією з найнебезпечніших ознак байдужості й небажання вчитися. Позитивне емоційне ставлення до навчальної праці породжується, насамперед, правильно організованою діяльністю учнів» [1].

Чимале значення має зовнішнє оформлення (унаочнення, темп уроку, гра тощо), образність мовлення, новизна інформації. Багато що вирішує настрої, з яким учитель приходять на урок, його природне почуття гумору. Нудьга,

пригніченість, монотонність, "емоційний голод" з'являються там, де вчитель у навчальному процесі використовує лише інтелектуальну працю.

Висновки. Супутником емоційно піднесеного стилю уроку повинен бути гуманізм стосунків учителя та учнів, а також стосунків у середовищі школярів. Вони ґрунтуються на справедливості, взаємному довір'ї, доброзичливості.

Нове педагогічне мислення вимагає внесення в ці стосунки деяких нових елементів. Атмосфера співробітництва вимагає, насамперед, щоб учитель постійно оберігав право учня на власний вибір, право на почуття власної гідності, право вважатися Людиною. В Сухомлинській зазначає, що «через це він мусить навчитися трактувати учня як партнера у спільній діяльності, не нав'язувати йому свою волю, свої погляди, свій спосіб мислення. Обидва вони — суб'єкти своєї діяльності, й кожен із них має свої права, через реалізацію яких іде до відчуття відповідальності за те, що робить. Повага до чужої точки зору є складовою інтелігентності й демократичного світобачення. Мусимо бачити в учневі не "гвинтик" і не "фактор", а творця, здатного самостійно вирішувати свої навчальні проблеми» [1, с.54].

Література

1. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. /Л. Г. Кайдалова, Н. Б. Щокіна, Т. Ю. Вахрушева. Харків: НФаУ, 2019. 140 с.
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2017. 304 с.

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

С.Даніленко,

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов